

הצעות לפעילות בכיתה סביב הספר:

רחוב בלי שם

כתבה: שלומית כהן-אסיף / איירה: ענת פרי-טל

מורים יקרים,

הספר החדש "רחוב בלי שם" מזמין אתכם לבחון את הסביבה הקרובה ולראות כיצד ניתן להפוך אותה לטובה יותר. בעקבות קריאה משותפת של הסיפור בכיתה תוכלו לעודד יוזמות שיטנו משהו בכיתה, בבית הספר ואפילו ביישוב שלכם.

"במקום שאין אנשים השתדל להיות איש" (אבות ב, ה)

לפעמים יש דברים שמפריעים לכולם אבל אף אחד אינו חש כלפיהם אחריות אישית. המשנה במסכת אבות קוראת לכל אדם לפעול, ליזום ולהיות משמעותי בסביבה שבה הוא חי. בסיפור שלפנינו אנשים רבים גרים ברחוב שאין לו שם, אך רק הילדים מתגייסים יחד על מנת לפתור את הבעיה. כך מבטא הסיפור את חשיבות המעורבות, האכפתיות והאמונה ביכולתנו לשנות לטובה את המציאות.

לקראת קריאת הספר בכיתה...

כדאי לחשוב איך נכון להציג את הסיפור בכיתה? כיצד משתלב הסיפור בתכנית הלימוד לחינוך לשוני וחינוך חברתי-ערכי?

רצוי לקרוא את הסיפור בקול כאשר כל תלמיד מחזיק בעותק שלו, ולאפשר להם לעיין מקרוב באיורים. דברים רבים נחשפים באיורי הספר בקריאות חוזרות. זמן קריאה נוסף ואישי בכיתה יאפשר לילדים למצוא אוצרות באיור, למשל:

- מי הם כל ההולכים לאיבוד? (אנשים וחיות)
- איך מצירים מישו שהלך לאיבוד?
- עץ פרי מופיע כמעט בכל עמוד בספר, האם תוכלו לגלות מה שמו?
- למי ביקש האסטרונאוט להעביר מכתב?
- למי שייכת הציפור האבודה?

יש על מה לדבר

קריאת הסיפור מזמנת שיחות עם התלמידים בנושאים שונים, למשל:

- **מעורבות:** באילו מקרים יש לנו, ילדים ומבוגרים, אחריות כלפי מישו אחר? אם מישו איבד את הדרך או מעד ברחוב שלי, האם זה תפקידי לסייע לו?
- **בחירות דמוקרטיות:** כיצד מתקבלות החלטות הנוגעות לכלל? האם תמיד נכון שהרוב קובע? אולי עדיף להחליט בעזרת הגרלה, או לתת לאדם אחד להחליט בשביל כולם? מתי צריך וכדאי לערוך בחירות חשאיות ובאילו מקרים ראוי להביע דעה בקול?
- **פשרה:** שמו החדש של הרחוב בסיפור לא היה מקובל על כולם, חלק מאנשי הרחוב היו צריכים להתפשר. מה זו פשרה? מה בין פשרה לויתור, מה מפסידים ומה מרוויחים כשמתפשרים? מתי אסור להתפשר?

פעילות בעקבות הספר

<< **חוקרים את הרחובות שלנו:** האם התלמידים יודעים את כתובת המגורים שלהם, האם הם מכירים את המשמעות של שם הרחוב בו הם גרים? אפשר להזמין את הילדים להכין לרחובות "תעודת זהות": האם הרחובות בשכונה קרויים על שם אנשים, פרחים, דמויות או תקופה בהיסטוריה? האם יש מכנה משותף לשמות הרחובות הקרובים? לאחר המחקר יוכלו הילדים להציג את הממצאים בכיתה.

<< **מעורבות חברתית ויוזמות לשינוי:** אפשר לחלק התלמידים לקבוצות, כל קבוצה תחשוב על משהו אותו ירצו לשנות, לדוגמה: הוספת פינת משחק בחצר, קישוט המסדרון, מאוורר לעמדת השומר, הרקדה בית ספרית פעם בחודש. אל מי צריך לפנות, איך מבקשים שינוי באסרטיביות אבל בנועם? התלמידים יכולים לנסח מכתבים לגורמים המתאימים, לקבוע פגישה פנים מול פנים ולהביא יחד לשינוי ממנו ייהנו כולם.

<< **מפגש משפחות:** תוכלו לערוך מפגש הורים ותלמידים בנושא "השכונה שלנו": אפשר להכין מפה גדולה של השכונה ולציין בה את שמות הרחובות, כולל ציור או צילום של בית הספר. כל הורה וילד יכינו מגזירי עיתונים קולאז' של הבית שלהם: כמה בני משפחה גרים בבית, האם יש גם חיית מחמד, מה בני הבית אוהבים לאכול או לעשות יחד. את הבתים המוכנים ידביק כל אחד ברחוב שלו בשכונה, על המפה. התוצאה תקשט את קירות הכיתה.

<< **היכרות עם הסופרת ויצירותיה:** הספר "רחוב ללא שם" הוא הספר ה-70 של הסופרת עטורת הפרסים שלומית כהן אסיף! אפשר לבקש מהילדים לחפש ספרים נוספים פרי עטה, ולהכין יחד בכיתה "פינת הסופרת". אפשר לבדוק אם יש אפשרות להזמין את שלומית כהן-אסיף למפגש עם התלמידים, הילדים בוודאי יתרגשו להכיר את האישה שמאחורי המילים.

כאשר הילדים לוקחים את הספר הביתה...

כדאי לתכנן מתי ובאיזו דרך, תעניקי לתלמידים את העותקים האישיים של הספר. רצוי לעודד את ההורים **לקרוא את הספר כמה פעמים** עם הילדים וליהנות יחד מהפעילויות המוצעות. אל תשכחי להנחות אותם **לחפש את הרעיונות לקריאה משותפת בבית**, אשר מופיעים בסוף הספר. באתר של ספריית פיג'מה **שפע רעיונות לפתיחת שנה חגיגית** סביב הספרים.

**מאחלים לכם שנה טובה, ברוכת יוזמות ושינויים לטובה,
צוות ספריית פיג'מה**